

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 50/2020-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. februára 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa Ing. JUDr. Bohumila Husťáka, súdneho exekútora, Žriedlová 3, Košice, IČO 17072735, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova, s. r. o., Bajzova 2, Košice, v mene ktorej koná JUDr. Martina Hopferová, advokátka, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 2562/2012 a výrokom III jeho uznesenia sp. zn. 35 Er 2562/2012 z 2. novembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť sťažovateľa Ing. JUDr. Bohumila Husťáka **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. augusta 2019 doručená ústavná sťažnosť Ing. JUDr. Bohumila Husťáka, súdneho exekútora, Žriedlová 3, Košice, IČO 17072735 (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 35 Er 2562/2012 a výrokom III jeho uznesenia sp. zn. 35 Er 2562/2012 z 2. novembra 2018 (ďalej aj „namietané uznesenie“).

2. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ uvádza, že ako súdnemu exekútorovi mu bolo 9. augusta 2012 vydané poverenie na vykonanie exekúcie č. 5803/135015, predmetom ktorej bolo vymoženie pohľadávky vo výške 769,40 eur s príslušenstvom oprávneného EX CREDIT s. r. o. Oprávnený doručil 31. júla 2013 okresnému súdu návrh na zmenu súdneho exekútora a žiadal, aby namiesto pôvodne povereného súdneho exekútora, t. j. sťažovateľa, poveril okresný súd vykonaním exekúcie sp. zn. Ex 783/2012 súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD.

Okresný súd uznesením sp. zn. 35 Er 2562/2012 z 8. augusta 2013 návrhu oprávneného na zmenu exekútora vyhovel a zároveň poveril nového súdneho exekútora vykonaním predmetnej exekúcie. Sťažovateľ predložil okresnému súdu 25. novembra 2013 vyčíslenie svojich exekučných trov vo výške 95,86 eur.

3. Okresný súd vydal 2. novembra 2018 uznesenie sp. zn. 35 Er 2562/2012, Ex 783/2012, ktorým rozhodol o zastavení exekúcie (výrok I), o povinnosti oprávneného nahradiť súdnemu exekútorovi JUDr. Rudolfovi Krutému, PhD., trovy exekúcie (výrok II)

a o tom, že pôvodne poverenému exekútorovi, t. j. sťažovateľovi, náhradu trov exekúcie nepriznáva (výrok III). Svoje rozhodnutie vo vzťahu k výroku III okresný súd odôvodnil s odkazom na § 243k zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), v zmysle ktorého patria trovy pôvodnému súdnemu exekútorovi len v rozsahu, v akom boli plnenia vymožené alebo prijaté z majetku povinného do rozhodnutia o zmene exekútora. Keďže pôvodne poverený exekútor nevy mohol žiadnu čiastku z majetku povinného, ktorý je predmetom exekúcie, neprináležia mu žiadne trovy exekúcie.

4. S posúdením veci okresným súdom sa sťažovateľ nemôže stotožniť a vyjadril svoj názor, že v tomto prípade bolo potrebné aplikovať § 44 ods. 11 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017. Odkazuje aj na § 243j Exekučného poriadku, ktorý dáva súdu možnosť aplikovať dôvody hodné osobitného zreteľa, a teda možnosť rozhodnúť, že ak exekútor poruší svoje povinnosti v exekúcii, ktorá sa zastavila, nemá nárok na náhradu trov exekúcie. Sťažovateľ však uvádza, že sa nedopustil žiadneho pochybenia, k zmene exekútora došlo bez jeho zavinenia na návrh oprávneného. Pri rozhodovaní o náhrade trov exekúcie okresný súd podľa sťažovateľa nepostupoval v zmysle zákonných ustanovení, a preto došlo k porušeniu sťažovateľom označených práv.

5. Sťažovateľ tiež uvádza, že si je vedomý toho, že „*Ústavný súd môže považovať trovy exekúcie súdneho exekútora, ktorých priznanie je predmetom tejto sťažnosti za bagatel'ný nárok. Je však potrebné poukázať na skutočnosť, že ten istý oprávnený podal návrh na zmenu exekútora vo svojich spisoch v počte cca 4.000. Takáto rozhodovacia činnosť exekučného súdu, ktorá je v priamom rozpore s Exekučným poriadkom, pokiaľ sa bude opakovať v 4.000 spisoch už bude predstavovať zásadný zásah do majetkovej sféry sťažovateľa. Sťažovateľ sa domnieva, že sa jedná o cielené konanie oprávneného, ktorý súdneho exekútora na jeho náklady nechal urobiť všetky lustrácie majetku povinných a následne navrhol zmenu exekútora na s ním spriaznený subjekt, u ktorého bez toho, aby na to vynaložil náklady (nakol'ko tento už lustrácie robiť nemusel), dal exekúciu zastaviť. Vynaložené náklady pritom pôvodnému súdnemu exekútorovi nikto nenahradí. Sťažovateľ*

si dovoľuje uviesť, že podľa Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.03.2017 nebola zmena exekútora sankciou za jeho pochybenie, ale dispozitívnym rozhodnutím oprávneného, ktorý svoje rozhodnutie zmeniť exekútora nemusel nijako odôvodniť. Nie je teda žiaduce, aby za týchto okolností pôvodný súdny exekútor (pokiaľ konal, ale napriek tomu nemohol pohľadávku vymôcť) znášal finančné náklady takéhoto rozhodnutia oprávneného.“.

6. Sťažovateľ tiež poukázal aj na tú skutočnosť, že návrh na zmenu exekútora bol okresnému súdu doručený 31. júla 2013 a sťažovateľ ako súdny exekútor predložil okresnému súdu vyčíslenie svojich exekučných trov vo výške 95,86 eur 25. novembra 2013. Okresný súd však rozhodol o trovách exekúcie po 6 rokoch, keď sa medzičasom zmenila právna úprava, za čo však sťažovateľ nemôže prebrať zodpovednosť.

7. Sťažovateľ zároveň argumentuje, že postupom okresného súdu, keď o náhrade trov exekúcie rozhodoval priamo sudca, a nie vyšší súdny úradník, došlo k porušeniu zásady dvojinštančnosti ako základnej zásady civilného procesu, a poukazuje pritom na právnu úpravu, v zmysle ktorej vyšší súdny úradník koná a rozhoduje na základe poverenia sudcu v exekučnom konaní okrem schválenia príklepu. Potreba konania vyššieho súdneho úradníka je zvýraznená v exekučnom konaní tým, že nie proti všetkým rozhodnutiam v exekučnom konaní zákon pripúšťa podanie odvolania tak, ako je to v tomto prípade, pričom proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, ktoré sa doručuje, je vždy prípustná sťažnosť.

8. S ohľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. I Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd výrokom č. III uznesenia Okresného súdu Košice II zo dňa 02.11.2018 pod sp. zn. 35 E r/2562/2012 a postupom Okresného súdu Košice II v konaní 35Er/2562/2012, porušené boli.

2. *Výrok č. III uznesenia Okresného súdu Košice II zo dňa 02.11.2018 pod sp. zn. 35 Er/2562/2012 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie súdu prvej inštancie.*

3. *Okresný súd Košice II je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v sume 63,36E na účet právnej zástupkyne sťažovateľa Advokátskej kancelárie Hopferova s.r.o., so sídlom Bajzova 2, 040 01 Košice vedený v Tatra Banka, a. s., č. ú.: 2925912836/1100, IBAN: SKI8 1 100 0000 0029 2591 2836, BIC SWIFT kód: TATRSKBX, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“*

II.

Relevantné ustanovenia právnych prepisov

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené

zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

13. Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

16. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

17. Podľa § 243h ods. 1 Exekučného poriadku ak tento zákon v § 243i až § 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017. Pravidlá pre pridelovanie vecí exekútorom podľa § 55 ods. 4 a 5 sa použijú len s ohľadom na veci pridelené podľa predpisov účinných po 1. apríli 2017.

18. Podľa § 243k Exekučného poriadku ak došlo k zmene exekútora alebo k vylúčeniu exekútora v exekučnom konaní začatom pred 1. aprílom 2017, patria exekútorovi trovy v rozsahu, v akom boli plnenia vymožené alebo prijaté z majetku povinného do rozhodnutia o zmene exekútora alebo o vylúčení exekútora použité na uspokojenie nárokov exekútora v súlade s § 60 v znení účinnom od 1. apríla 2017 alebo podľa § 127, § 128 a § 164 ods. 1 v znení účinnom do 31. marca 2017.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

19. Podstatou sťažovateľovej ústavnej sťažnosti je tvrdenie, že postupom a napadnutým uznesením okresného súdu vo výroku III, ktorým neboli sťažovateľovi ako pôvodne poverenému súdnemu exekútorovi priznané trovy exekúcie, došlo k porušeniu ním označených práv. Sťažovateľ namieta, že okresný súd neaplikoval na jeho vec správnu právnu úpravu, že rozhodol o jeho nároku na náhradu trov po uplynutí šiestich rokov a výraznej zmene právnej úpravy, ako aj to, že o jeho nároku na náhradu trov konania nerozhodoval vyšší súdny úradník, ale priamo sudca, čím došlo k porušeniu princípu dvojinstančnosti konania.

20. Ústavný súd považuje za potrebné sa najskôr vyjadriť k argumentácii sťažovateľa, v ktorej zdôrazňuje dôvodnosť svojej ústavnej sťažnosti napriek tzv. bagateľnosti svojho nároku na náhradu trov exekučného konania, ktorý bol v konaní pred okresným súdom uplatnený vo výške 95,86 eur.

S prihliadnutím na súčasný postoj prezentovaný Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v kontexte rozhodovacej činnosti ústavného súdu o tzv. bagateľných

veciach je analogická aplikácia abstraktnej konštrukcie *ratione valoris* aplikovateľnej primárne v konaní o dovolaní aj v konaní o ústavnej sťažnosti bez toho, aby sa ústavný súd zaoberal jednotlivými námietkami uvedenými v ústavnej sťažnosti, spochybniteľná. Ústavný súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť aj na rozhodnutie ESĽP vo veci Kľačanová proti Slovenskej republike a na závery v tomto rozhodnutí citované, podľa ktorých požiadavka, aby bol „prípád“ náležite preskúmaný vnútroštátnym súdom v zmysle čl. 35 ods. 3 písm. b) dohovoru nie je splnená, pokiaľ ústavný súd okrem abstraktnej konštrukcie tzv. bagateľných vecí nezoberie do úvahy argumenty sťažovateľa, ktorými odôvodňuje porušenie príslušného článku dohovoru (k tomu pozri rozhodnutie ESĽP vo veci Kľačanová proti Slovenskej republike, č. 8394/13, rozsudok z 27. 11. 2018, § 30 – § 32). Z uvedeného dôvodu tzv. bagateľnosť vecí (predmetu konania) nemôže byť jediným a nosným dôvodom odmietnutia ústavnej sťažnosti (I. ÚS 247/2019).

21. Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti považuje za potrebné poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Nie je preto zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

22. Sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti označil ako porušený čl. 46 ústavy. Z odôvodnenia ústavnej sťažnosti, z toho, ako citoval ustanovenia základných práv, ktoré mali byť porušené, ako aj z argumentácie sťažovateľa, v ktorej namieta arbitrárnosť, svojvoľnosť a nesprávnu aplikáciu právnej normy v postupe a namietanom uznesení okresného súdu, ústavný súd vyvodil, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už ústavný súd uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť.

23. Ústavný súd preskúmal sťažovateľom napadnuté uznesenie okresného súdu sp. zn. 35 Er 2562/2012 z 2. novembra 2018, ktorým mu okresný súd ako pôvodne poverenému exekútorovi vo výroku III nepriznal náhradu trov exekúcie. Okresný súd v namietanom uznesení uviedol, že novelou, t. j. zákonom č. 2/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, účinnou od 1. apríla 2017 došlo k pomerne rozsiahlej zmene Exekučného poriadku. Podľa prechodných ustanovení prijatých v súvislosti s touto novelou sa v zásade exekučné konania začaté do 31. marca 2017 (t. j. oprávnený doručil súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie do 31. marca 2017) dokončia podľa právnych predpisov platných a účinných do 31. marca 2017, ak tento zákon v § 243i až § 243k neustanovuje inak (§ 243h Exekučného poriadku). Ustanovenia § 243i až § 243k Exekučného poriadku tak predstavujú výnimku z generálneho pravidla.

Okresný súd uviedol, že pri zmene exekútora a pri jeho vylúčení je dôvodné, aby trovy neplatil povinný dvakrát, preto sa podľa novej právnej úpravy uplatňuje pravidlo, že na trovy má nárok len neskorší exekútor. Okresný súd preto postupoval podľa § 243k Exekučného poriadku, ktorý upravuje spôsob určenia trov súdneho exekútora v prípade zmeny v osobe exekútora. V zmysle uvedeného trov pôvodného súdneho exekútora mu

patria len v rozsahu, v akom boli plnenia vymožené alebo prijaté z majetku povinného do rozhodnutia o zmene exekútora. Keďže sťažovateľ ako exekútor pôvodne poverený vykonaním exekúcie nevymohol žiadnu čiastku z majetku povinného, neprináležia mu ani žiadne trovy exekúcie.

24. Okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov sťažovateľa ako pôvodne povereného exekútora aplikoval na danú situáciu právnu úpravu v súlade s prechodnými ustanoveniami Exekučného poriadku, svoje rozhodnutie náležite a logicky odôvodnil. Pri preskúmaní odôvodnenia okresného súdu ústavný súd nezistil taký výklad alebo aplikáciu právnych predpisov, ktoré by sa vyznačovali arbitrárnosťou alebo svojvôľou okresného súdu a ktoré by zároveň dosahovali intenzitu spôsobilú zasiahnuť do práv sťažovateľa, ktoré označil vo svojej ústavnej sťažnosti. Ustanovenie § 243h Exekučného poriadku síce stanovuje, že exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017, avšak zákonodarca zároveň uvádza, že uvedené pravidlo sa aplikuje iba v prípade, ak Exekučný poriadok v § 243i až § 243k neustanovuje inak. Z uvedeného teda vyplýva, že v prípade zmeny súdneho exekútora aj v konaní, ktoré začalo pred 1. aprílom 2017, je potrebné postupovať v súlade s § 243k Exekučného poriadku, ktorý jednoznačne stanovuje, že výška trov pôvodného súdneho exekútora závisí od výšky vymoženého alebo prijatého plnenia z majetku povinného, ktoré boli použité na uspokojenie nárokov exekútora podľa pravidiel uvedených v § 60 Exekučného poriadku. Tento výklad a aplikácia právneho predpisu na situáciu sťažovateľa nevybočujú z rámca ústavnej konformnosti, a preto ústavný súd nemá dôvod do nich zasiahnuť.

25. Sťažovateľ namietal, že trvalo „6 rokov“, kým okresný súd rozhodol o náhrade trov súdneho exekútora. Z napadnutého rozhodnutia okresného súdu ústavný súd zistil, že k zmene súdneho exekútora došlo ešte 8. augusta 2013 uznesením okresného súdu č. k. 35 Er 2562/2012-15. V uznesení o zmene súdneho exekútora zároveň okresný súd uviedol, že o trovách pôvodne povereného súdneho exekútora rozhodne samostatným uznesením. Sťažovateľ si podaním z 25. novembra 2013 vyčíslil svoje exekučné trovy na sumu 98,86 eur. O trovách pôvodného súdneho exekútora, t. j. sťažovateľa, teda okresný

súd rozhodol až namietaným uznesením z 2. novembra 2018 po uplynutí 5 rokov. Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že uvedený postup okresného súdu môže vyvolávať pochybnosti z pohľadu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení ústavnej sťažnosti však argumentácia sťažovateľa nesmerovala k namietanému porušeniu uvedených práv, porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sťažovateľ nežiada vysloviť ani v petite svojej ústavnej sťažnosti. Ústavný súd je však viazaný návrhom na začatie konania, najmä petitom ústavnej sťažnosti a nebolo by na mieste, aby na základe vlastnej úvahy dopĺňal alebo domýšľal odôvodnenie ústavnej sťažnosti, prípadne to, čoho sa sťažovateľ domáha.

26. Sťažovateľ zároveň namietal, že k porušeniu jeho práv došlo aj tým, že o jeho nároku na náhradu trov konania nerozhodoval vyšší súdny úradník, ale priamo sudca, čím došlo k porušeniu princípu dvojinštančnosti konania.

Podľa § 202 ods. 1 Exekučného poriadku v exekučnom konaní koná a rozhoduje vyšší súdny úradník, ak nejde o rozhodnutie o príklepe. Sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka.

Podľa § 202 ods. 3 druhej vety Exekučného poriadku je proti uzneseniu odvolanie prípustné, len ak to tento zákon (t. j. Exekučný poriadok) ustanovuje.

27. V tomto ohľade musí ústavný súd prisvedčiť sťažovateľovi, že o jeho nároku na náhradu trov exekučného konania mal rozhodovať vyšší súdny úradník. V takom prípade by mal sťažovateľ možnosť podať sťažnosť podľa § 239 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

28. Okresný súd teda porušil zákonný postup, avšak v tomto ohľade ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhoveniu ústavnej sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné

pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovneniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011). V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. IV. ÚS 104/2012, ÚS 9/2013, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012, I. ÚS 317/2019).

29. V tomto ohľade možno poukázať aj na § 262 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Ústavný súd v uznesení č. k. PL. ÚS 10/2019-11 z 30. januára 2019 uviedol, že toto ustanovenie nemožno vykladať príliš formalisticky. Nemožno totiž *a priori* vylúčiť, že by o výške náhrady trov konania nemohol rozhodnúť aj sudca. Môže to vyplývať napríklad z personálneho obsadenia okresného súdu, keď na súde nebude pôsobiť žiadny vyšší súdny úradník, alebo v prípade, že sa poverenie na rozhodovanie o výške náhrady trov konkrétnemu vyššiemu súdnemu úradníkovi neuvedie do rozvrhu práce. Napriek kogentnosti § 262 ods. 2 CSP takéto rozhodnutie sudcu spĺňa všetky atribúty súdneho rozhodnutia. Problém by mohol vzniknúť len v tom, že proti rozhodnutiu sudcu o výške náhrady trov konania by nebolo prípustné odvolanie (§ 357 CSP *a contrario*), avšak z ústavnoprávneho hľadiska súdne konanie nie je povinne dvojinštančné s výnimkou vecí trestných, u ktorých táto požiadavka vyplýva z čl. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako je už uvedené, ani čl. 6 dohovoru samotné právo na odvolanie na súde vyššej inštancie negarantuje a dvojinštančnosť, ako to vyplýva aj z judikatúry ESĽP (napr. Le Compte, Van Leuven a De Meyere proti Belgicku z 23. 6. 1981, Adolf proti Rakúsku z 26. 3. 1982, Feldbrugge proti Holandsku z 29. 5. 1986), nie je všeobecnou zásadou civilného súdneho konania.

30. Zároveň ústavný súd poznamenáva, že okrem čl. 13 dohovoru, ktorý nevyžaduje konkrétnu podobu účinného prostriedku nápravy, aj čl. 6 dohovoru prioritne chráni právo na prístup súdu (rozsudok ESLP Golder proti Spojenému kráľovstvu z 21. 2. 1975, sťažnosť č. 4451/70, § 35), ale negarantuje právo na odvolanie na súde vyššej inštancie ako také ani negarantuje nejaký osobitný druh odvolania alebo spôsob vybavovania odvolaní (rozsudok ESLP Monnell a Morris proti Spojenému kráľovstvu z 2. 3. 1987, sťažnosť č. 9562/81 a č. 9818/82, § 56; PL. ÚS 10/2019).

31. Keďže rozhodnutie sudcu okresného súdu, ktoré sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, posúdil ústavný súd ako také, ktoré spĺňa ústavnoprávne požiadavky súdneho rozhodnutia, a nezistil v rámci argumentácie sťažovateľa svojvôľu alebo arbitrárnosť v odôvodnení namietaného uznesenia v rozsahu výroku o náhrade trov sťažovateľa ako pôvodného súdneho exekútora, dospel k záveru, že porušenie procesných predpisov v postupe okresného súdu, keď namiesto vyššieho súdneho úradníka rozhodoval sudca okresného súdu, nedosiahlo takú intenzitu, ktorá by mohla mať ústavnoprávny rozmer alebo by bola spôsobilá relevantným spôsobom zasiahnuť do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. K rovnakému záveru dospel ústavný súd aj v súvislosti s namietaným porušením základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktoré sťažovateľ namietal len v súvislosti s argumentáciou k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

32. Vo vzťahu k označenému základnému právu podľa čl. 20 ods. 4 ústavy, ktoré malo byť postupom a rozhodnutím okresného súdu takisto porušené, sťažovateľ neuviedol žiadne dôvody a ústavný súd musí konštatovať, že medzi týmto ustanovením, ktoré upravuje podmienky vyvlastnenia alebo núteného obmedzenia vlastníckeho práva, a namietaným rozhodnutím okresného súdu o náhrade trov exekúcie neexistuje žiadna príčinná súvislosť.

33. V závere odôvodnenia svojho uznesenia ústavný súd zdôrazňuje právny názor, podľa ktorého samotná skutočnosť, že v konečnom dôsledku môže nastať stav, keď nebudú uspokojené všetky nároky exekútora pri výkone exekúcie, nemusí viesť k protiústavným dôsledkom. Toto riziko, ktoré exekútor nesie, je odôvodnené a do značnej miery kompenzované jeho v podstate monopolným postavením pri výkone exekúcie. V rozhodnutí ESĽP (Van der Musselle proti Belgicku, rozsudok z 23. 11. 1983, séria A, č. 70) bolo zdôraznené, že riziko s výkonom určitej profesie (v citovanom prípade advokáta), kam spadá i riziko neuhradenia odmeny za odvedenú prácu, je na druhej strane vyvážené výhodami súvisiacimi s výkonom tejto profesie (napr. III. ÚS 351/07, IV. ÚS 236/08).

34. Ústavný súd preto dospel k záveru, že napadnutým rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 35 Er 2562/2012 z 2. novembra 2018 nedošlo k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, ako ani k porušeniu práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu tak, ako namietal sťažovateľ. K porušeniu uvedených práv nedošlo ani postupom okresného súdu, keď o náhrade trov exekúcie namiesto vyššieho súdneho úradníka rozhodoval sudca, keďže porušenie procesných pravidiel, avšak pri zachovaní ústavnoprávnych záruk spravodlivého procesu pri vydaní súdneho rozhodnutia, nedosiahlo ústavnoprávny rozmer a intenzitu, ktoré by boli relevantné z pohľadu ochrany sťažovateľom označených práv.

35. Ústavný súd preto v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ústavnú sťažnosť pre zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu